

Promovisanje etnoekologije kroz umjetnost na časovima ekološke sekcije

Kroz etnoekologiju i zajedničku izradu školskog etno-eko sela razvijam ekološku svijest učenika, njegovu tradiciju i potičem kreativnost.

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

U OŠ „**Hasan Turčalo Brzi**“ radim sedamnaest godina, od samog početka vodila sam ekološku sekciju . Do 2015. god. na časovima ekološke sekcije obrađivala sam teme poput biodiverziteta , odnosa između živih bića , zaštite životne sredine . Pripremala bih za djecu eko – kvizove,

kreativne radionice – Reciklaža. U drugom polugodištu posvetili bi pažnju uređenju školskog dvorišta (sadnja ukrasnog bilja). Sa članovima ekološke sekcije svih tih godina imala sam značajne uspjehe na takmičenju „Eko kviz „ koje je organizovalo planinarsko društvo „Maglić“ Goražde. Pa i pored svega nabrojanog nešto je falilo , nisam bila do kraja zadovoljna. Zaključila sam da je skoro uvijek uzrok mog nezadovoljstva zadovoljavanje forme. Ekologija je danas postalo pomodarstvo. Iako imamo ekološke sekcije, ekološka udruženja, ekološke emisije, ekološke kvizove , ekološku hranu, ekološka pića, ekološku kozmetiku, ekološke boje, ekološke kalendare, mi svakim danom imamo više smeća, više smoga, više bolesnih čiji su zdravstveni problemi uzrokovani zagađenim zrakom , zagađenom vodom i zagađenom hranom . Shvatila sam da je problem u samom kompetencijskom pristupu, a on zahtijeva istovremeno učenje i razvoj vještina i primjene naučenog, zatim moralnost i afirmativni stavovi . Evropskim okvirom kvalifikacija nužno je da svaki pojedinac uz odgovornost ,ravnopravnost, identitet, solidarnost, toleranciju bude i ekološki osviješten.

Te godine sam postavila drugačije ciljeve i odredila ishod, počevši kod učenika jačati ekološku svijest kroz potpuno drugačiji pristup ekologiji . Nakon petnaest godina iskustva, shvatila sam da je našu životnu sredinu moguće sačuvati na samo jedan način, vratiti se prirodi i biti u harmoniji s njom . Od tada sam počela promovirati etnoekologiju kroz umjetnost. Za ove dvije godine sa ekološkom sekcijom napravila sam prava mala ekološka čuda : Minijatura etno sela na površini od 50 kvadratnih metara, oslikavanje okolnih zidova i stepeništa etno motivima, uzgojem autohtonog ukrasnog bilja , nekoliko umjetničkih eko performansa, i što je najvažnije dobila sam ekološki osviještene mlade ljude koji njeguju tradiciju ! Bilo bi mnogo da opisujem svaku akciju kroz koju promoviramo etnoekologiju i razvijamo ekološku svijest, pa ću se u narednim redovima bazirati opis akcije izgradnjua minijature etno sela !

AUTOR: *Elvedina Arnaut*

CILJ

- Razvijanje ekološke svijesti i odgovornosti pojedinca prema prirodi i svom okruženju. Zatim, promoviranje etnoekologije, što predstavlja izučavanje i promociju ekologije, tradicije, etno kulture, autohtonih biljnih i životinjskih vrsta, zdrave hrane iz lokalnih ekosistema, promociju bosanskog sela i bosanske bašte, a sve kroz umjetnički izraz !
- Razvijanje odgovornosti prema životnoj sredini, očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti, razumijevanje i zaštita kulturno prirodne baštine BiH, usvajanje znanja i o bosanskoj arhitekturi, bosanskoj šari , razvijanje vještina scenskog i likovnog izražavanja .
- Razvijanje vještina razumijevanja ekološki održivog razvoja i vještina poduzetništva.
- Promocija naše škole u užoj i široj zajednici.

ŽELJENI ISHODI

Kroz ovaj pristup želim dobiti ekološki osvještenog, kompetentnog, kulturnog i društveno aktivnog pojedinca koji je odgovoran prema životnom okruženju, svome zdravlju, zdravlju drugih ljudi, koji čuva bosansku tradiciju, prirodnu baštinu, njeguje sve što je autohtono, pojedinca koji će znati primijeniti znanja i razviti vlastiti biznis koji će biti u harmoniji sa prirodom i koji će u pozitivnom svijetlu predstavljati svoju školu .

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

izgradnja minijature eko sela realizirana je u tri faze .

PRVA FAZA: April, 2015.godina

Prva faza zahtijevala je detaljnu pripremu . Za početak smo istraživali koje elemente sadrži tradicionalno bosansko selo. Nakon detaljnog istraživanja radili smo nacrt eko sela.Najveći problem nam je bio kako uklopiti sve elemente sa zemljištem ispred škole na kojem smo odlučili graditi minijaturu.(Prilog, br. 1.) Zemljište je na jednom dijelu bilo prilično nagnuto , tako da nas je čekalo mnogo posla oko izravnjavanja. Usaglasili smo se da je najbolje rješenje zidanje kamenih potpora za kuće , a ostatak kamena koristićemo kao imitacija kaldrme i kao ograda oko cvijetnjaka.

Grupa dječaka je sakupljala kamenje na obalama rijeke Osanice (Prilog, br. 2.)

Kuće koje smo planirali iskoristiti kao osnovne elemente eko sela rađene su od drveta i lima na časovima tehničkog odgoja .Kuće nisu bile zaštićene te ih je trebalo ofarbati i prelakirati . Veliku podršku smo imali od organizacije "World vision" koja je donirala boje, lakove, ljepljivo,rukavice i dr.

Kada smo pripremili nacrt, kamenje, boje, lakove i kućice, napravili smo zajedničku akciju učenika i nastavnika. (Prilog, br. 3. 4.)

Akcija je bila u maju 2015. I, cilj akcije je bio ofarbati i prelakirati kućice , uraditi kamene pozide , kamene puteve , a uradili smo mnogo više , uspjeli smo ofarbati kamenje koje smo iskoristili kao zamjenu za ogradu u našem cvijetnjaku .(Prilog, br.5.6..) Učenici su ovim akcijama razvijali vještine modeliranja , dizajna , slikanja , gradnje ,te razvijali ekološku svijest .

Poslije završetka ove akcije, trebali smo zasaditi autohtono ukrasno bilje. Učenici su dobili zadatak da od svojih majki i nena saznaju koje biljke su nekada ukrašavale bosanske bašte , posebno seoske. Najčešće ukrasno bilje bosanskih avlija su bile kadifice, latifice, hadzibeg, mendošice, miloduh, neven, te godine smo zasadili kadifice i sevlje (čemprese) koje nam je donirala organizacija "World vision". (Prilog, br. 7.)

05.06.2015. Proslavljao se Dan škole , a naše eko selo je po prvi put posjetilo mnogo gostiju , svi su bili oduševljeni idejom , dobijali smo savjete šta nam još treba. Na taj dan učenici eko sekcije i mladi volonteri bili su mnogo ponosni !

U zimskom periodu kućice iz naše minijature čuvaju se u prostorijama škole, a u martu za prvi dan proljeća ponovo ih vraćamo u njihov prvobitni ekosistem .

DRUGA FAZA :Mart , 2016. Godine

Druga faza realizacije eko sela počela je u martu 2016.kada smo kućice ponovo postavili na njihove temelje . Te godine su učenici na časovima tehničkog odgoja napravili minijaturu silosa, štale, plastenika, korita, merdevina i bunara, ponovo je nastupilo farbanje te postavljanje temelja. U 2016-oj dosta smo istraživali o autohtonim biljkama i životinjama, bogatili smo naš cvijetnjak , a kao vrhunac druge faze članovi ekološke sekcije organizovali su oktobru 2016. manifestaciju “ Dani kruha ” . Cilj manifestaacije je bio predstavljanje tradicionalnog hljeba , pita, te autohtonog i kulturnog bilja. Predavanje na temu “Glad u svijetu”, predstavljena je učenicima na prostoru ispred škole gdje je smještena minijatura eko sela . Poslije predavanja učenici su imali zajednički zdravi doručak . Poslije ove manifestacije učenici su napravili poklon pakete i obišli par osoba treće životne dobi.(Prilog br.8.9.10.)Učenici su kroz ovaj projekat promovisali volonterizam , humanost,zdrave životne stilove,, te razvijali empatiju .

U novembru 2016. Učenici ekološke sekcije mladih volontera imali su još jedan važan zadatak u okviru kampanje “Volontiranje je cool ” trebali su snimiti ekološki film. Učenici su pripremili ekološki performans koji se dešavao u eko selu i u parku koji je fizički vezan za eko selo , performans je imao za cilj, razvijanje ekološke svijesti o rijetkim i ugroženim životinjskim vrstama. (Prilog, ELVEDINA FILM 2)

TREĆA FAZA: maj , 2027.godine

Treća faza u realizaciji eko sela počela je u maju 2017. god.

Od organizacije “World vision ” dobili smo ekološke boje za zid , odlučili smo se obojiti betonske zidove i stepenište koje se nalazi u sklopu našeg eko sela . Kao i do sad članovi ekološke sekcije su imali zadatak da osmisle kojim motivima oslikati zidove eko sela. Odlučili su se za autohtone likovne elemente, bosanska šara, bosanski ćilim, bosanska struka. Na papiru smo nacrtali šemu, koju smo kredama prenijeli na beton i stepenište . Prva grupa učenika je oslikavala stepenište, druga grupa oslikavala je zid, a treća grupa betonski plato ispred eko sela. Ovu akciju sam pomagala ja, zamjenik direktora, nastavnik matematike, socijalni radnik . Na stepeništu smo oslikali baklavu kao najčešći motiv na bosanskom ćilimu , zid smo oslikali motivima bosanske vunene struke, a plato smo oslikali motivima bosanskog ćilima.

(Prilog, br. 11. 12. 13.)

Za “Dan škole ” 2017. godine na prostoru minijature eko sela organizovali smo manifestaciju “Školski bazar ”. Na školskom bazaru učenici su predstavili i prodavali svoje kreativne rukotvorine koje su marljivo stvarali tokom čitave godine sa svojim razrednicima. Sajam je bio odlično posjećen, a gosti su uživali kako u ljepotama dječijih rukotvorina tako i u ljepotama eko sela. (Prilog,br. 14.)

U septembru 2017. učenici dramske i historijske sekcije su u eko selu napravili fotografije kao dio filma koji je osvojio drugo mjesto na takmičenju "Dani evropskog nasljeđa ". Ponosni smo što je naša minijatura postala centralni kutak u školi. (Prilog, br.15.)

U trećoj fazi našeg projekta učenici su promovisali etnoekologiju, bosansku tradiciju, zdravu hranu i zaštitu životne sredine, razvijali su vještine dizajniranja, crtanja, slikanja, poduzetništva, upoznali motive bosanskog ćilima.

Četvrtu fazu imat ćemo naredne godine, zimske dane ćemo iskoristiti za istraživanje autohtonog začinskog bilja, a već na proljeće naše eko selo postat će još bogatije, namjeravamo u narednim godinama uzgajati autohtone začine i ljekovito bilje te nastaviti promicati etnoekologiju, jer to je ključ očuvanja životne sredine i očuvanja zdravlja. Naš organizam je najbolje prilagođen našem podneblju. "Biti u harmoniji sa zemljom je poput harmonije sa prijateljem, ne možeš milovati njegovu desnu ruku dok mu sječeš lijevu" !

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Sve ovo je vrijedilo, jer je :

Etno eko selo je postalo centralno mjesto u našoj školi, sve važnije manifestacije se dešavaju na prostoru eko sela, na taj način pored ekologije promoviramo i našu školu. Ekološka svijest učenika ne sastoji se više samo od znanja već i od emocionalno – voljnih komponenti, uvjereni su da mogu mijenjati svijet. Za ovo vrijeme od kako eko selo egzistira u njegovoj blizini nismo nikada vidjeli bačeni papirić papirić. Učenici cijene ono u šta su uložili sebe.

Vrijedilo je, zbog bašte, zbog cvijeća, zbog ćilima, zbog struke, zbog performansa, zbog slikarstva, zbog bosanske kuće, zbog Zemlje, zbog DJECE !!!

DODATNI KOMENTARI I SUGESTIJE DRUGIM NASTAVNICIMA KOJI BI ŽELJELI IMPLEMENTIRATI VAŠU IDEJU

„Izvor naše sreće je u subjektivnim osobinama :

plemenitom karakteru,

poduzetnom duhu,

sretnom temperamentu, vedrom umu

i zdravom tijelu.“

Arthur Schopenhauer

Razvijanje ekološke svijesti kod djece na ovaj način jača i vaše subjektivne osobine. U stvaranju je izvor sreće, kroz ovakve projekte pružit će vam se neslućene mogućnosti. Samo nebo je granica !

Collections

- NIN nagrada
- Nominovane prakse
- NIN 2017